

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בספרות

מועד קיץ תשע"ט 2019

סמל שאלון 08282 (30%)

הפתרון נכתב על ידי

אבי הבר

מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

המורים שפתרו את הבחינה מחכים לכם פה

www.ankori.co.il/ask

פרק ראשון - שירה

שאלה מספר 1:

השיר "נעילה"/ פרץ דרור בנאי

1. לאורכו של השיר מביע המשורר את חווית השתלבותו בארץ, רגשותיו אילו מובעות בשורה החוזרת הפותחת את בית א' ובית ב' " תראה אותי אני יודע את מקומי". שורה זו מדגישה את עמדת המשורר לחוויותיו בארץ. בבית הראשון הוא מדבר על חוויות נוף הבתים בעיר . בבית השני הוא מדבר על חוויות העבר והשתלבותו בחיים בארץ ישראל. בבית השלישי הוא מדבר על השתלבותו בשפה " אני מדבר בשפה זאת כאילו נולדתי בה". המשורר מביע את חוויותיו של מי שהתגבר על חוויות העבר " והאדם סופו להתפייס עם קיומו".

שאלה מספר 2:

"תיקון ריחות"/ ארז ביטון

2. ארז ביטון במוצאו הינו מרוקאי הנהנה מטעם העראק ומריח זעפרן הוא עובר מילדתו בלוד לעיר הגדולה תל אביב. השיר כולו מציג את חוויותיו של הצעיר המרוקאי הנקלע בתוך חברה שונה ממנו, הרוצה ש"יתאזרח" בה שיחיה את חוויותיה. הוא מציג את הניגוד בין הנאתו מטעם העראק וריח הזעפרן וממשחק הסנוקר, הניגוד בין זה לאכילת גלידה, הקשבה למוזיקה בתיבות נגינה, מראיית נשים אחרות, הוא מתאר "נשים בטעם תות שדה", נשים אלו מנסות לקשר אותו לריחות כריכות ספרים של שייקספיר בניגוד לריח הזעפרן ולהשתעשע עם חתול סיאמי בתוך הסלון. השאלה : מה אתם רוצים ממני " יש בה כאב וציוניות גם יחד.

שאלה מספר 4:

"סיפור על סבתא"/ אריה סיון

אריה סיון חי בתל אביב בנו אלוף בן, עורך תוכנית בטלוויזיה , נראה שהשיר שלפנינו נועד לנו לאלוף בן. הנוף המתואר הוא נוף החולות של תל אביב עם עצי השיקמה (שיקמה גו'מס שבפיריים המתוק, דומה לתאנה) הנוף הכולל המתואר כאן נמצא בתוך מתח פוליטי, המאבק על שטחי המחיה . המאבק הוא לא רק בין ציפורים אלא בין הישראלים, היהודים והערבים שישבו באותו שטח. הסבתא רואה במוזיקה סימפוניות מופלאות. "לכבוד השחר הבוקע מחדש", משפט זה מציג חלום פוליטי חברתי לשלום לאחווה , את ההסבר לחלום הזה נמצא בשתי השורות האחרונות " וזה הביאה אותה להתיישב פה, במקום הזה ואת השאר אתה יודע".

שאלה מספר 5:

הדרמה אנטיגונה פותחת בדיאלוג בין איסמנה ואנטיגונה כשאחת אינה יודעת את מה שהתרחש, והאחרת מזמינה את אחותה ומעמידה אותה בפני הטרגדיה לפניה הן עומדות. ומספרת על הצו שניתן לעיר האוסר לקבור את אחיה. רמזים אילו שבפתיחה בונים את המשך הטרגדיה את המתח בין שתי האחיות והמתח הנוצר בין אנטיגונה וקריאון, אנטיגונה מחליטה לקבור את אחיה למרות הצו. איסמנה מתנגדת ומנסה למנוע זאת. אופיין של שתי הדמויות מתאפיין בדיאלוג הזה:
אנטיגונה "אחינו הוא אם תרצי אם לאו..."
ואילו איסמנה מזהירה את אנטיגונה מפני המעשה הפזיז בעינה, יציאה כנגד חוקי קריאון.

שאלה 6

6. אחד מהמאפיינים של הגיבור הטרגי הוא נפילה ממעמד רם אל שפל המדרגה, המלך קריאון במחזה אנטיגונה מתחיל את המחזה כשליט יחיד חזק, מדובר לא רק על המלך, תופעה דומה נמצא גם אצל הדמות אנטיגונה, שניהם מתחילים כדמויות חזקות אשר בסופו של דבר נופלות בנפילה הטרגית. קריאון הוציא צו צודק שאסר לקבור את בן אחותו פוליניקס אשר בגד בעם ויצא להביא צבא זר על ארצו. הצו הוא צו צודק ביסודו ובכלל חברה בוגד כזה לא יסלח לו. אנטיגונה נאבקת על חוק האלים המחייב קבורת כל מת, כדי להבין זאת כדאי לעשות השלכה על החברה הישראלית, האם בוגד יהודי שנלכד ויואשם בהפצצת העיר ומות אזרחיה הציבור יסלח לו. התשובה היא לא. ויראו את מי שמצדיק את מעשיו כבוגד בן מוות, זה היסוד הטרגי הבונה את מבנה הטרגדיה אנטיגונה.
יסוד חוק האלים המחייב קבורת כל מת גם אם הוא נבל (החוק היהודי אומר "גם אם הוא תלוי עד הערב תקברוהו")
קריאון הנאבק בצדק על חוקיו גורם להרס משפחתו, בנו הימון מתנגד לו ויוצא כנגדו עד כדי יצירת קונפליקט בין האב לבן והתאבדותו של הימון.
דבר דומה נמצא אצל אנטיגונה הנאבקת על חוק האלים, בסופה שאיבדה את אהובה ואיבדה את משפחתה.

9. מישהו לרוץ איתו / דויד גרוסמן

מבנה היצירה בנוי כולו על ריצתו של הגיבור, אסף, עם הכלבה בחיפושיו אחרי תמר. תמר נאלצה להיפרד מכלבתה משום שהיא נלכדה בידי חבורת הפושעים, אנשי העירייה לכדו את הכלבה, אסף מתבקש לחפש את בעלת הכלב. כל חלקו הראשון של הסיפור המתחיל בשעות הבוקר עד אחר הצהריים מתאר את אסף ההולך עם הכלבה. דונר הפקיד העירוני נותן לאסף את תו הקנס שימסור לבעלת הכלב, בעזרת הכלבה מגיע אסף למוכר הפיצות ועם הפיצה לנזירה תיאודורה, ממנה הוא לומד שלכלבה קוראים דינקה. תיאודורה מספרת לו גם על קורותיה של תמר ושולחת אותו לחפש את תמר, לכן נחשד אסף המוביל את הכלבה שהוא בלדר סמים ונעצר כי הרי ראו את הכלבה מסתובבת עם סוחרים סמים.

אסף שוחרר מהמשטרה כשמסתבר שהוא דובר אמת, הוא מתקשר לחברה של אחותו המכונה "קרנף", במקביל אנו למדים על תמר המנסה בדרך כלשהי להתקשר עם אחיה, שי, כדי לשחררו מחבורת העברייניים ומהסתבכותו בסמים, כך נראה ששם הרומן משרת את העלילה המרכזית, מציג את הדמות המרכזית אסף ורומז על תמר. אין משמעות סמלית לשם היצירה אלא רק לתוכנה.

11. נער החידות ממומביי/ ויקאס סווארוף

הספר כולו בנוי מהצגת חידון כאשר העונה על השאלות הוא תומאס, צעיר מאוד חסר כל רקע לימודי ו/או השכלתי העונה על החידות מתוך ניסיונו. כל הפרקים עוסקים בחידות כשהתשובות נובעות מניסיונו, הפרק האחרון הוא חריג משום שאינו בנוי על החידון, תומאס ענה על כל החידות וזכאי היה לקבל את הפרס, אך ניסו בכל דרך למנוע ממנו לקבל את הפרס. הפרק האחרון מסביר כיצד קיבל את הפרס בעזרת סמיטה, עורכת הדין, שהתערבה למענו. תומאס מקבל את הפרס פרט לכספי המיסוי. החברה שיצרה את החידון נסגרת. פרם קומר ניסה בדרך כלשהי למנוע את הפרס מתומאס מת, יש טוענים שנרצח משום שהעבריינים שמימנו את התוכנית הפסידו את כספם.

תומאס משחרר את הילדים הקבצנים שהועברו לטיפול של סוכנת רווחה, סלים חברו זכה בתפקיד גיבור בקולג'. .

תומאס מתחתן עם ניטה, חברת ילדותו, רק בסוף סמיטה מספרת לתומאס כי הוא זה שהצילה מידי אביה שכמעט רצח אותה. הסיום לא מפתיע הוא סיום טוב.